

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON
KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU
Broj: 51 0 P 208357 24 Gž
Novi Travnik, 17.12.2024. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku, u vijeću sastavljenom od sudija: Mirjana Grubešić, predsjednica vijeća, Aida Pezer-Alić i Senad Begović, članovi vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Z. A. iz T..., zastupanog po punomoćnici Berini Krnjić, advokatici iz Travnika, protiv tuženog R.Š.iz Travnika... zastupanog po punomoćniku Bruni Božiću, advokatu iz Travnika, radi utvrđenja, vrijednost spora 1.000,00 KM, odlučujući o žalbi tužitelja izjavljenoj protiv presude Općinskog suda u Travniku broj: 51 0 P 208357 22 P od 8. 8. 2024. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 17.12.2024.godine, donio je slijedeću:

PRESUDA

Žalba tužitelja se odbija kao neosnovana i presuda Općinskog suda u Travniku broj: 51 0 P 208357 22 P od 8. 8. 2024. godine potvrđuje.

Obrazloženje

Prvostepenim presudom, stavom prvim, odbijen je zahtjev tužitelja da se utvrdi da je stekao pravo na posjed nekretnini označenoj kao k.p. broj ...upisana u P.I. broj... Stavom drugim naloženo je tužitelju da tuženom nadoknadi troškove postupka u iznosu od 900,00 KM.

Protiv presude žalbu je blagovremeno izjavio tužitelj zbog svih žalbenih razloga propisanih čl. 208. ZPP-a sa prijedlogom da se žalba usvoji, pobijana odluka preinači i usvoji tužbeni zahtjev ili ukine i vrati na ponovni postupak . U žalbi tužitelj ukazuje na povredu čl.8.,123.stav 2., 191. stav 4. i 425.ZPP-a i pogrešnoj primjeni čl. 327. Zakona o stvarnim pravima kod ocjene nesavjesnosti posjeda tužitelja ,koji je u svakom slučaju stekao pravo vlasništva građenjem.

U odgovoru na žalbu osporava se osnovanost žalbe sa prijedlogom da se odbije.

Pošto je ispitao prvostepenu presudu u dijelu koji se pobija žalbom i po službenoj dužnosti u smislu odredbe člana 221. Zakona o parničnom postupku (Sl. novine F BiH broj 53/03, 73/05 ,19/06 i 98/15- u daljem tekstu: ZPP), drugostepeni sud je zaključio sljedeće:

Žalba je neosnovana.

Predmet tužbenog zahtjeva je utvrđenje prava na posjed na nekretnini označenoj kao k.p. broj... zvana „Okućnica“, u naravi kuća i zgrada površine 90m2 i dvorište površine 260 m2, upisana u P.I. broj...,čije rješavanje spada u sudsku nadležnost o čemu je Vrhovni sud FBiH zauzeo svoj stav u presudi broj: 126 0 P 186576 22 Rev od 16.5.2023. godine.

Iz stanja spisa i osporene presude, proizlazi da su parnične stranke pred sudom, u skladu sa odredbom člana 7. ZPP, iznijele sve činjenice na kojima zasnivaju svoje zahtjeve i izvele dokaze koje su smatrale bitnim za odlučivanje u ovoj pravnoj stvari.

Iz utvrđenog činjeničnog stanja prvostepenog suda, a koje kao pravilne prihvata i ovaj sud, jer imaju osnova u izvedenim dokazima cijenenih u smislu odredbe člana 8. Zakona o parničnom postupku, proizilazi proizilazi sljedeće:

- da među strankama nije sporno da su tužitelj i tuženi nakon provedenog ostavinskog postupka, a na temelju Rješenja o nasljeđivanju broj:... godine stekli pravo na suposjed nekretnine označene kao k.p. broj...zvana „Okućnica“, u naravi kuća i zgrada površine 90m² i dvorište površine 260 m²,upisana u P.I. broj... i to u omjeru od 3/4 u korist tužitelja i 1/4 u korist tuženog,
- da je rješenje o nasljeđivanju postalo pravosnažno dana 18.8.1982.goidne i da je ostavinsku masu iza umrlog R. A. činila nekretnina upisana u p.l...
- da je tužitelj bio upisan kao posjednik na nekretnini označenoj kao k.p... upisana u P.I... upisan sa dijelom 1/1, upisanoj u Posjedovni list br..., od kojeg datuma i datira posjedovni list,
- da su trenutno kao suposjednici na toj nekretnini upisane parnične stranke i to tužitelj sa dijelom $\frac{3}{4}$, a tuženi sa dijelom $\frac{1}{3}$,a što proizilazi iz Posjedovnog lista broj... od 26.11.2022. godine i 20.6.2023. godine,
- da je tužitelj na osnovu Rješenja broj 820/83 od 6.4.1983. godine SO Travnik, a u vezi sa Rješenjem o urbanističkoj suglasnosti broj 04/4-364-33 od 14.2.1984. godine i Rješenjem o odobrenju za gradnju broj...od 18.3.1985. godine upisao svoje pravo posjeda u katastarskom operatu na nekretninama upisanim u posjedovni list broj ...sa dijelom 1/1, nakon čega mu je od Općinske komisije za urbanističke, imovinsko pravne i stambeno komunalne poslove Općine Travnik izdata urbanistička suglasnost „za lociranje stambene zgrade na k.p. broj...kao i da je tužitelju dana 18.3.1985. godine izdano Rješenje o odobrenju gradnje stambenog objekta na k.p. broj ... upisan u posjedovni list broj...
- da je vještačenjem po vještaku geodetske struke utvrđeno da se na predmetnoj parceli nalazi stambeni objekat/kuća koja se sastoji od prizemlja, sprata i tavana i koja se nalazi neposredno uz lokalni put dok se uz stambeni objekat na istoj parceli nalazi i prateći objekat koji se koristi za stočarstvo i poljoprivredu, odnosno da se na parceli broj: k.p.... nalazi izgrađen stambeni objekat u površini od 57 m², pomoćni objekat (štala) u površini od 31 m² te pomoćni objekat (garaža) u površini od 20 m².

Iz sadržaja tužbe i navoda iznesenih u toku postupka tužitelj svoj zahtjev zasniva na savjesnom i zakonitom posjedu u trajanju od 30 godina, slijedom čega prvostepeni sud, kod ocjene osnovanosti tužbenog zahtjeva, a u situaciji kada tužitelj nije naveo pravnu osnovu tužbenog zahtjeva, što u smislu čl. 53. stav 3. ZPP nije obavezan, kao ni sud u slučajevima kada jeste, na ovako utvrđeno činjenično stanje i navode tužitelja primjenjuje čl. 58. Zakona o stvarnim pravima FBiH (" Službene novine Federacije BiH", broj 66/13 i 100/13 –u daljem dijelu teksta: Zakon).

Na osnovu ovako utvrđenih činjenica, a cijeneći navode na kojima zasniva osnovanost svog zahtjeva, prvostepeni sud odbija tužbeni zahtjev uz obrazloženje da nema prostora primjeni instituta dosjelogosti u situacijama kada suvlasnik ili u ovom slučaju suposjednik (tužitelj) zna da nije jedini posjednik stvari (isti nije savjestan), što će uvijek biti u slučaju nasljednika, koji su zajedno prisustvovali ostavinskoj

raspravi i koji su znali za druge nasljednike. Dakle, kraj činjenice da je sam tužitelj prisustvovao ostavinskoj raspravi iza njegovog umrlog oca kao i činjenice da mu je još tada bilo poznato tko su nasljednici i da je tuženiku pripalo pravo na posjed predmetne nekretnine u omjeru od $\frac{1}{4}$, onda na njegovoj strani postoji nesavjesnost, a takav posjednik (posjed tužitelja na spornoj nekretnini nije sporan) ne može dosjelošću steći pravo na posjed predmetne nekretnine bez obzira na to koliko je trajao njegov posjed, zbog čega navodi tužitelja i svjedoka o dugotrajnom i neometanom pojestu sporne nekretnine nisu od posebnog utjecaja na donošenje odluke suda.

Članom 58. Zakona je regulisano sticanje prava vlasništva dosjelošću i to na način da samostalni posjednik stiče dosjelošću pravo vlasništva na nekretnini, ako mu je posjed zakonit i savjestan, a nije pribavljen silom, prijetnjom ili zloupotrebom povjerenja, protekom deset godina neprekidnoga posjedovanja (stav 1) i da samostalni posjednik nekretnine, čiji je posjed savjestan, stiče dosjelošću vlasništvo na nekretnini protekom dvadeset godina neprekidnog posjedovanja (stav 2.).

S druge strane, pravo na posjed, čije utvrđenje je sporno, je regulisano čl. 324. Zakona koji je propisano da je posjed zakonit ako se zasniva na valjanom pravnom osnovu toga posjedovanja (pravo na posjed).

Iz činjeničnog utvrđenja prvostepenog suda proizilazi da je osnov posjedovanja predmetne nekretnine upravo Rješenje o nasljeđivanju broj:... od 23.7.1982. godine koje je postalo pravosnažno dana 18.8.1982.godine, kojim je žalitelj oglašen za zakonskog nasljednika na nekretnini upisanoj u P.I. broj...i to u omjeru od $\frac{3}{4}$ dijela, a tuženi u omjeru od $\frac{1}{4}$ dijela, koja je prema sadržaju tog rješenja činila cjelokupnu zaostavštinu, slijedom čega žalitelj, s obzirom na osnov sticanja, nema valjan pravni osnov za sticanje prava na posjed sa dijelom 1/1 bez obzira na činjenicu da je, u svakom slučaju, na dan 2.12.1998.godine, tj. u vrijeme gradnje kuće, bio upisan kao posjednik sa 1/1 dijela, na temelju čega je i dobio dozvolu za građenje i urbanističku saglasnost, čije dobijanje ne može, u ovakvoj činjeničnoj i pravnoj situaciji, nadomjestiti traženi osnov iz čl. 324. Zakona.

Ovo tim prije, jer iz činjeničnog utvrđenja prvostepenog suda proizilazi da trenutni upis u katastru nekretnina odgovara sadržaju Rješenja o nasljeđivanju, što proizilazi iz Posjedovnog lista broj...od 26.11.2022. godine i 20.6.2023. godine, što isključuje pravo na posjed koje se tužbenim zahtjevom traži. Suprotno žalbenim navodima, prvostepeni sud pravilno zaključuje da je njegov posjed nesavjestan jer je tužitelj, kao oglašeni nasljednik, znao i morao da zna da spornu nekretninu nije sam naslijedio u dijelu 1/1, na koju ne utječe ni činjenica da je nakon provođenja ostavinskog postupka, a suprotno sadržaju Rješenja o nasljeđivanju, bio upisan kao posjednik sa 1/1 dijela, čak i u vrijeme građenja sporne kuće, slijedom čega dužina njegovog posjedovanja (30 godina i više) u odsustvu valjanog pravnog osnova tog posjedovanja, nije od utjecaja na pravilnost i zakonitost pobijane odluke, jer dužina posjedovanja stvari, je relevantna uz uslov savjesnosti kod zahtjeva za utvrđenje prava vlasništva (čl. 58.).

Nadalje, u smislu odredbe iz člana 53. stav (3) ZPP, sud nije vezan za pravni osnov tužbenog zahtjeva koji je naveo tužitelj, nego određuje pravnu kvalifikaciju spornog pravnog odnosa na osnovu činjenica koje su utvrđene u toku postupka. Shodno

tome, pogrešna pravna kvalifikacija navedena u tužbi ne sprječava sud da usvoji tužbeni zahtjev kada ocijeni da je, s obzirom na utvrđene činjenice, tužitelju moguće pružiti pravnu zaštitu u okviru postavljenog tužbenog zahtjeva. Primijenjeno u konkretnom slučaju, to znači da se zahtjevu tužitelja može udovoljiti po drugom osnovu ukoliko norma materijalnog prava priznaje tužbom traženo pravo.

Obzirom da je žalitelj tužbenim zahtjevom tražio utvrđenje prava na posjed, a ne utvrđenje prava vlasništva na predmetnoj nekretnini, žalbeni navodi da je pravo vlasništva stekao temeljem građenja nisu od utjecaja na pravilnost pobijane odluke jer sud na temelju čl. 2. stav 1. ZPP odlučuje u granicama postavljenog zahtjeva, koji nije usmjeren na utvrđenje prava vlasništva, već prava na posjed, niti su u toku postupka izvođeni dokazi na okolnosti tko je uknjiženi vlasnik sporne nekretnine budući da je građenje jedan od osnova sticanja prava vlasništva na nekretnini uz zakonom propisane uslove koje je na temelju čl. 7. 102. i 123. ZPP tužitelj u obavezi da dokaže, uključujući i odlučnu činjenicu tko je vlasnik spornog zemljišta (čl. 59. stav 1.) u odnosu na kojeg može biti usvojen zahtjev za uknjižbu. Slijedom izloženog, u ovakvoj vrsti postupka, sa ovako izvedenim dokazima i utvrđenom činjeničnom stanju, žalitelj ne može sa uspjehom osporavati pravilnost i zakonitost pobijane odluke kroz navode da je na osnovu građenja stekao pravo vlasništva, opredjeljujući tužbeni zahtjev na utvrđenje prava na posjed i dokaze u tom pravcu kada pravo vlasništva nije dokazano a iz kojeg se izvodi i pravo na posjed (član 17. Zakona).

Prvostepeni sud je pobijanu odluku, činjenično i pravno jasno i potpuno obrazložio prema standardima i zahtjevima utvrđenim članom 6. Evropske konvencije i članom 191. stav 4. Zakona o parničnom postupku FBiH, po kojima, da bi odluka bila podobna za ispitivanje po uloženom pravnom lijeku, obrazloženje iste mora sadržavati razloge o odlučnim činjenicama u svakom konkretnom predmetu (ovakav stav je zauzeo Vrhovni sud u presudi broj: 46 0 P 006187 12 Rev od 31.10.2013. godine, Ustavni sud BiH u više odluka kao i u odluci Ap-352/04 od 23.3.2005. godine). Nadalje, pobijana odluka u skladu sa stavom 3. tog člana sadrži i odluku o odbijanju tužbenog zahtjeva. Činjenica da u izreci odluke nedostaje formulacija :” u cijelosti “ ne čini odluku nerazumljivom I nepotpunom budući da je izreci pobijane odluke sadržana odluka o tužbenom zahtjeva uz jasnu formulaciju da se tužbeni zahtjev odbija.

Iz naprijed izloženog proizilazi da žalbeni razlog povrede odredaba ZPP, konkretno člana 8. nije ostvaren jer je sud cijenio sve izvedene dokaze pojedinačno i u međusobnoj vezi, utvrdivši sve relevantne činjenice za presuđenje u ovoj pravnoj stvari.

Prvostepeni sud jeste pogrešno primijenio materijalno prava kada je na ovako utvrđeno činjenično stanje osnovanost tužbenog zahtjeva cijenio na temelju čl. 58. Zakona o stvarnim pravima, krećući se navodima iznesenim u tužbi i u toku postupka. Međutim, prema stanovištu sudske prakse nema pogrešne primjene materijalnog prava kada je sud utemeljio svoju odluku na odredbi materijalnog prava koju nije trebao primijeniti, ako bi i uz primjenu materijalno pravne odredbe koju je trebalo primijeniti valjalo donijeti jednaku odluku, a to je u predmetu slučaj, pošto je pravilno presuđeno primjenom naprijed navedenih zakonskih odredbi. U konkretnom

slučaju primjenom čl. 324., a u vezi sa čl. 23. stav 1. Zakona tužbeni zahtjev svakako valjalo odbiti.

Žalbeni navode da se pobija odluka o troškovima postupka je paušalan. U žalbi nije navedeno iz kojih razloga se pobija odluka o troškovima postupka, a paušalnu žalbu i žalbene navode drugostepeni sud ne može uzeti u obzir niti cijeniti, pa tako niti uvažiti kao osnovane.

Kako ne stoje ni ostali žalbeni razlozi koje ovaj sud nije cijenio iz razloga propisanih člankom 231. ZPP, a niti razlozi na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, u skladu sa članom 226. ZPP, to je valjalo žalbu tužitelja odbiti kao neosnovanu i prvostepenu presudu potvrditi.

Predsjednica vijeća

Mirjana Grubešić